

Tanskan malli esimerkkinä kunnan aktiivisesta työllistämisestä

Tanskassa toteutettiin laaja-alainen Flexicurity –työllisyysohjelma 1990-2000-luvulla. Tavoitteena oli kannustavuuden lisääminen niin työnhaun kuin vastaanottamisen suhteen. Keskeiseksi periaatteeksi muodostui ”helppo palkata, helppo erottaa” –toimintatapa.

Työllisyysohjelma oli osa laajaa yhteiskunnan alue-, kunta- ja hallintoreformia. 13 maakuntalääniä lakkautettiin. Tilalle tuli viisi suuraluetta. Läänien aikaisemmat tehtävät siirrettiin pääasiassa sekä valtiolle että kunnille. Kuntien määrä laski 271:stä 98:aan ”suurkuntaan”.

Reformissa työvoimatoimistot kunnallistettiin uusiin suurkuntiin. Toimintaperiaatteeksi tuli se, että valtio rahoittaa ja kunnat toteuttaa. Sosiaaliturva rakentuu ansiosidonnaisen turvan varaan. Myös opiskelijat ovat oikeutettuja ansiosidonnaisen sosiaaliturvaan, jos valmistuneet vähintään 18 kk kestäneestä koulutuksesta. Opiskelu rinnastetaan työhön!

Tanskan kannustimiin perustuvaa mallia kuvaa ehkä parhaiten se, ettei pitkäaikaistyöttömyys ole edes periaatteessa mahdollista eikä koko käsitettä tunnusteta. Aktiivisen työvoimapolitiikan keinovalikoima on yleisellä tasolla periaatteessa sama kuin Suomessa. Työvoimapolitiikan tarkoitus on laajentaa työvoiman määrää ja tehdä työnteko kannattavaksi. Sanktiot ovat tiukat, jos kieltäytyy aktiivitoimenpiteistä.

Kunnallistettujen työvoimapalveluiden viranomaisohjaus on tiukkaa ja säänneltyä työnhakijan osalta: ensimmäisenä työttömyyspäivänä tehdään sähköinen rekisteröityminen, kolmen viikon sisällä CV-netti, neljän viikon jälkeen työnhakusuunnitelma, joka kolmas kuukausi ilmoitaudutaan työvoimatoimistoon, yhdeksän kuukauden jälkeen alkavat pakolliset aktiivitoimenpiteet ja tämän jälkeen jokaisen kuuden kuukauden passiivivaiheen jälkeen uusi aktiivitoimenpide.

Nuorilla 18-19 -vuotiailla aktiivitoimenpiteet ovat pakollisia kahden viikon työttömyyden jälkeen ja 20-30 -vuotiailla aktiivitoimenpiteet alkavat 13 työttömyysviikon jälkeen. Alle 25-vuotiailla ansiosidonnaisen pituus vain 6 kk.

Työvoimapalvelut ovat osa tanskalaisen peruskunnan palveluvarustusta. Tämä mahdollistaa aktiivisen työllistämisen niin rakenteen, sisältöjen kuin toiminnan osalta.